

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **L. D. T.,** zastoupený Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Praha 2, Vinohradská 1233/22, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2020, č. j. 43 A 97/2018-33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 26. 3. 2018, č. j. OAM-3263-22/ZR-2017, zrušilo Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) výrokem I. žalobcovo povolení k trvalému pobytu podle § 87l odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 222/2017 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a výrokem II. žalobci uložilo výjezdní příkaz na dobu 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, případně od propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Odvolání žalobce žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 7. 2018, č. j MV-56428-5/SO-2018 zamítla a rozhodnutí ministerstva potvrdila.

[2] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Praze, který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl. Krajský soud vycházel po skutkové stránce na základě obsahu správního spisu mj. z toho, že žalobce byl v České republice celkem čtyřikrát odsouzen, naposledy za zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, kterého se dopustil tím, že zprostředkoval jinému neoprávněně psychotropní látku a čin spáchal ve velkém rozsahu. Za tento zločin mu byl rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočkou v Liberci ze dne 27. 7. 2016, sp. zn. 52 T 14/2015, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 5. 2017, sp. zn. 11 To 19/2017, uložen trest odnětí svobody v trvání sedmi let a propadnutí věci. Počátek výkonu trestu byl dne 8. 4. 2015 a předpokládaný konec dne 8. 4. 2022. Žalobce měl povolení k trvalému pobytu od roku 1997. S bývalou manželkou M. S. má dceru C. S., nar. X, s nynější manželkou L. T. B. N. má syna A. T. L. nar. X; obě děti jsou vietnamské státní příslušnosti. Dále má osvojeného syna T. L. T., r. n. X. Od roku 2002 bydlí v bytě s rodinou a synem A. T. L.

[3] Krajský soud nejprve konstatoval, že žalobní námitka, dle které správní orgány chybně určily okruh účastníků správního řízení, když mezi ně nezařadily děti žalobce ani jeho bývalou a současnou manželku, není důvodná. Upozornil, že pokud s nimi správní orgány nejednaly jako s účastníky řízení, mohly tím zasáhnout pouze do jejich právní sféry, nikoli do právní sféry žalobce. Žalobci proto v této námitce nesvědčila aktivní věcná legitimace.

[4] Dále krajský soud neshledal důvodnou námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů. Uvedl, že z jejich odůvodnění je zřejmé, z jakých podkladů správní orgány vycházely, a rovněž jakými úvahami byly vedeny při jejich hodnocení a při aplikaci právní úpravy. Dle krajského soudu správní orgány přihlédly ke všem relevantním okolnostem. Dodal, že ačkoliv je na žalobce třeba ve vztahu ke třem předchozím odsouzením hledět, jako by nebyl odsouzen, neznamená to, že by správní orgány nemohly při rozhodování o pobytu žalobce k jeho předchozímu protiprávnímu jednání vůbec přihlížet.

[5] Krajský soud se neztotožnil ani s námitkou žalobce, dle které správní orgány zjišťovaly pouze okolnosti svědčící v jeho neprospěch a rezignovaly na zjištění okolností pro něj příznivých. Uvedl, že správní orgány mají při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do života žalobce zohlednit jednak kritéria stanovená v § 174a zákona o pobytu cizinců, jednak kritéria vytvořená judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. Ačkoli je řízení o zrušení platnosti povolení k pobytu zahajováno z úřední povinnost, je zejména na samotném cizinci, aby přesvědčivým způsobem tvrdil, že v jeho případě existuje překážka bránící vydání takového rozhodnutí. V posuzovaném případě přitom správní orgány důkladně zjišťovaly dopady rozhodnutí na rodinný a soukromý život žalobce a vzaly v potaz dobu jeho pobytu na území České republiky; jeho rodinný život tak, jak jej žalobce popsal, nijak nezpochybnily. Správní orgány také zohlednily ekonomickou situaci žalobce i jeho rodiny, a objasnily, proč považují spáchání zločinu

žalobcem za zvlášť závažné narušení veřejného pořádku. Zvážily tedy všechny skutečnosti, na které žalobce v žalobě poukazoval; žalobce přitom neuvedl, v jakém směru byla jejich skutková zjištění nedostatečná. Správní orgány vyhodnotily, že do rodinného života žalobce a jeho nejbližších bude zrušením trvalého pobytu negativně zasaženo, avšak neshledaly tento zásah nepřiměřeným vzhledem k závažnosti trestné činnosti žalobce. S tímto posouzením se krajský soud ztotožnil a zdůraznil, že si žalobce měl a mohl být při páchání natolik závažného úmyslného trestného činu vědom veškerých možných důsledků, které s sebou odhalení předmětné trestné činnosti ponese, a to jak v rovině trestněprávní, tak i rovině zákona o pobytu cizinců.

[6] Krajský soud dále uvedl, že správní orgány v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva zohlednily rovněž situaci nezletilých dětí žalobce; vzaly v úvahu jejich věk, konkrétní okolnosti jejich pobytu v České republice a míru závislosti na péči žalobce. Zohlednily, že rozhodnutí neovlivní pobytový status syna a manželky žalobce, a přihlédly též k tomu, že rodina se již musela vyrovnat s odlukou žalobce zapříčiněnou výkonem trestu odnětí svobody. Neshledaly přitom žádné mimořádné okolnosti, jež by vyžadovaly trvalou přítomnost žalobce, respektive důvody, pro které by se rodina nebyla schopna nadále o sebe postarat i bez žalobce. Krajský soud se ztotožnil se správními orgány, že zejména s ohledem na věk syna blížící se zletilosti a jeho postupné osamostatňování nelze rozhodnutí (a s ním související odloučení) považovat za nepřiměřené vzhledem k závažnosti a společenské nebezpečnosti zločinu, jehož se žalobce na území České republiky dopustil.

[7] Konečně, krajský soud nepřisvědčil ani námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci s ohledem na neprovedení výslechu manželky a mladšího syna žalobce. Dle krajského soudu byly okolnosti rodinného života žalobce zjištěny dostatečně zejména jeho výslechem, přičemž ani z žaloby se nepodává, jaké další rozhodné skutečnosti měly být provedením výslechů zjištěny. I bez výslechu členů rodiny žalobce správní orgány získaly dostačující povědomí o fungování rodiny pro to, aby mohly kvalifikovaně posoudit dopad ztráty povolení k trvalému pobytu na žalobce a ostatní rodinné příslušníky. Krajský soud ve shodě se správními orgány uzavřel, že dojde k intenzivnímu zásahu do rodinného života žalobce, avšak s ohledem na trestnou činnost žalobce a na veřejný zájem na ochraně veřejného pořádku nelze shledat dopad rozhodnutí správních orgánů do rodinného života žalobce a jeho rodinných příslušníků nepřiměřeným. Zdůraznil, že žalobce zná jazyk země původu (naopak český jazyk neovládá) a z ničeho nevyplývá, že by nebyl schopen se v zemi původu o sebe postarat. V posuzovaném případě tak nebyl porušen ani namítaný § 174a zákona o pobytu cizinců, ani čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[8] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Opět namítl, že rozhodnutí správních orgánů jsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, a že správní orgány i krajský soud nesprávně posoudily otázku naplnění zákonných předpokladů pro aplikaci § 87l odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Zopakoval, že správní orgány nedostatečně posoudily také otázku přiměřenosti rozhodnutí

ministerstva ve vztahu k jeho soukromému a rodinnému životu, neprovedly v tomto ohledu dostatečná šetření; zjišťovaly zejména okolnosti svědčící v jeho neprospěch. Stejně jako v žalobě poukázal na to, že v České republice přebývá od roku 1996, má zde celou rodinu a veškerý majetek. Žije ve společné domácnosti s manželkou a synem, ve Vietnamu nemá žádné vazby. Správní orgány měly možnost za účelem ujasnění relevantních okolností významných pro posouzení přiměřenosti rozhodnutí například vyslechnout manželku i děti stěžovatele, neprojevily však o to žádnou snahu. Krajský soud nadto při posuzování dopadů rozhodnutí ministerstva do života stěžovatele mylně vycházel z toho, že syn stěžovatele je občanem Vietnamu, nikoli České republiky. Ani správní orgány, ani krajský soud se rovněž nevypořádaly s otázkou souladu rozhodnutí ministerstva s Listinou základních práv a svobod, s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, s Úmluvou o právech dítěte a s § 174a zákona o pobytu cizinců.

[9] Stěžovatel dále namítl, že správní orgány dostatečně nezkoumaly naplnění pojmu „*závažného narušení veřejného pořádku*“, pokud jedinou okolností pro jeho aplikaci bylo spáchání trestné činnosti stěžovatelem. Přitom podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 5 As 73/2011, a rovněž podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva, je pro aplikaci tohoto pojmu nutné posoudit také například závažnost trestných činů či hrozbu opakování trestné činnosti do budoucna. Stěžovatel konečně uvedl, že závěr o naplnění § 87l odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců je v rozporu s čl. 27 odst. 2 Směrnice 2004/38/ES, podle kterého *opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.* Stěžovateli byl zrušen trvalý pobyt, aniž by správní orgány (či krajský soud) zdůvodnily, proč jeho chování představuje nebezpečí pro veřejný pořádek a bezpečnost do budoucnosti. Stěžovatelovo aktuální chování (vzorný výkon trestu a bezproblémové chování po podmíněném propuštění) značí, že se napravil a není již nebezpečím pro veřejný pořádek. Tyto skutečnosti však správní orgány, ale ani krajský soud, nijak nezohlednily.

[10] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhla, aby byla jako nedůvodná zamítnuta. Uvedla, že kasační stížnost nepřináší žádnou novou relevantní argumentaci, která by zpochybňovala správnost rozhodnutí; v podrobnostech odkázala na spisový materiál.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud předesílá, že kasační stížnost je opravný prostředek proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu (§ 102 s. ř. s.). Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší v kasačním řízení přezkoumávat opětovně rozhodnutí správního orgánu v rozsahu přezkumu provedeného již krajským soudem. Předmětem přezkumu může být proto pouze posouzení, zda rozhodnutí krajského soudu v kontextu námitek uvedených v kasační stížnosti z pohledu zákona obstojí. Nejvyšší správní soud je přitom povolán pouze k přezkumu v rozsahu vymezeném stěžovatelem. Řízení o kasační stížnosti je totiž ovládáno zásadou dispoziční; obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti tak předurčují rozsah a podrobnost rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Je nutné upozornit, že kasační soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta jedné ze stran sporu (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).

[14] Ve světle výše uvedených skutečností je podstatné, že stěžovatel v převážné části kasační stížnosti (viz odstavec [8] tohoto rozsudku) toliko opakuje svou žalobní argumentaci. Tato tvrzení jsou však v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná, protože neobsahují žádnou reakci na závěry krajského soudu (v nichž stěžovatel obdržel odpověď na uplatněnou žalobní argumentaci) nebo polemiku s nimi, ale vymezují se pouze proti postupu správních orgánů (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 3 Azs 345/2017-36). Z tohoto důvodu se tedy Nejvyšší správní soud danou částí kasační stížnosti dále nezabýval a pouze nad rámec nutného odůvodnění stěžovatele odkazuje na odstavce [25] až [43] odůvodnění napadeného rozsudku, kde se krajský soud (v rámci uplatněných žalobních námitek) posouzením zákonných předpokladů pro aplikaci § 87l odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců velmi důkladně vypořádal.

[15] Rovněž obecně formulovaná námitka, že se správní orgány, ale ani krajský soud, nevypořádaly s otázkou souladu rozhodnutí žalované s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a s § 174a zákona o pobytu cizinců, není důvodná. Krajský soud se (k žalobní námitce stěžovatele) souladem správních rozhodnutí s těmito právními předpisy důkladně zabýval, a to v odstavcích [28] až [43] odůvodnění svého rozsudku, na které Nejvyšší správní soud, jako na zcela přiléhavé, pro stručnost odkazuje.

[16] Co se týče souladu rozhodnutí krajského soudu (případně rozhodnutí žalované) s Listinou základních práv a svobod a s Úmluvou o právech dítěte, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že uvedená námitka je v této části definována již natolik obecně, že ji není možné vůbec považovat za kasační námitku ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s.; touto argumentací se proto nemohl věcně zabývat (k tomu srov. například rozsudek rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS).

[17] Stěžovatel dále namítá, že jeho syn A. T. L., nar. X, je občanem České republiky; krajský soud však mylně vycházel z toho, že je občanem Vietnamu. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud převzal informaci o vietnamském občanství syna stěžovatele z obsahu správního spisu, přičemž s touto informací ve svém rozhodnutí operovalo jak ministerstvo, tak i žalovaná (viz například str. 3 rozhodnutí žalované). Stěžovatel v žalobě otázku občanství svého syna přesto nikterak nerozporoval a krajský soud tedy neměl povinnost ani důvod se tímto (mezi účastníky nesporným, nikým nezpochybňovaným) aspektem věci (který nadto nepředstavuje *ratio* dané věci) sám zabývat. Tato kasační námitka tedy představuje skutečnost, která byla uplatněna až poté, co ve věci rozhodl krajský soud, a Nejvyšší správní soud se jí proto ve smyslu ustanovení § 109 odst. 5 s. ř. s. nezabýval.

[18] Ke kasační argumentaci rekapitulované pod bodem [9] tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel žalobou fakticky brojil toliko proti (i) tvrzenému procesnímu pochybení správních orgánů v otázce vymezení okruhu účastníků řízení a (ii) proti nedostatečnému skutkovému a právnímu posouzení přiměřenosti rozhodnutí správních orgánů ve vztahu k rodinnému a soukromému životu stěžovatele. Naopak naplnění pojmu *„závažného narušení veřejného pořádku“*, tj. otázku povahy a závažnosti dotčeného veřejného zájmu (jím spáchanou trestnou činností), a otázku doby, jež uplynula od spáchání trestného činu a chování stěžovatele v této době, v žalobě vůbec nerozporoval. Totéž platí o nyní namítaném rozporu *„závěru o naplnění § 87l odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců s čl. 27 odst. 2 Směrnice 2004/38/ES“*, a tvrzeném nedostatečném zdůvodnění, proč dřívější chování stěžovatele představuje nebezpečí pro veřejný pořádek do budoucnosti. Krajský soud, při respektování dispozitivní zásady žalobního řízení (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), tudíž neměl povinnost ani důvod se těmito aspekty věci sám zabývat. S ohledem na tuto skutečnost jsou tedy uvedené kasační námitky rovněž nepřípustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Stěžovateli nic nebránilo uplatnit tyto námitky již v žalobě; pouze v takovém případě by bylo povinností krajského soudu i tyto vypořádat.

[19] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost není (v rozsahu projednatelné kasační námitky – viz odst. [15] výše) důvodná. Za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji proto rozsudkem zamítl.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná sice měla ve věci plný úspěch, nevznikly jí však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2022

pokračování

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu